

4. Metelenko N. G., Kovalenko O. V. Infrastructure and conceptual basis of transport logistics. Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. 2018. Вип. 2. С. 76–79.
5. Pysmak V. O. Improving the Management of International Supply Chains on the Basis of Logistics. Бізнес Інформ. 2018. № 3. С. 96–100.
6. Assessing the impact of parameters for the last mile logistics system on creation of the added value of goods / A. Rossolov etc. Восточно-Европейский журнал передовых технологий. 2018. № 5(3). С. 70–79.
7. Determining the sites of optimal location of regional logistics centers / L. R. Strutynska etc. Науковий вісник Національного гірничого університету. 2018. № 6. С. 148–155.

ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Чеботарьова А.П., здоб. ОС «бакалавр»

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **О.В. Горох**
Державний біотехнологічний університет

Сучасний міжнародний ринок інвестицій характеризується високим ступенем конкуренції як між інвесторами, так і між країнами, що приймають інвестиції. Країни ведуть активну боротьбу за залучення іноземного капіталу в національну економіку, створюючи задля цього сприятливий інвестиційний клімат. Інвестор вибирає територію для вкладення своїх фінансових коштів, керуючись рівнем інвестиційного потенціалу й наявністю інвестиційного ризику.

Інвестиційна привабливість – це узагальнена характеристика переваг та недоліків інвестування окремих об'єктів з позиції конкретного інвестора. При цьому розрізняють інвестиційну привабливість окремих регіонів, галузей, реальних проектів, фінансових інструментів [1].

Фактори, що враховуються під час визначення сприятливості інвестиційного клімату, різноманітні, тому розглянемо деякі з них [2]:

1) макроекономічні (ВВП, ВВП на душу населення, рівень інфляції, зайнятості та безробіття, валютний курс, стан платіжного балансу, розмір внутрішнього та зовнішнього боргів країни, структура власності, темп економічного зростання, рівень споживання тощо);

2) фактори стану та розвитку фінансового ринку;

3) політичні (довіра суспільства до влади, політична ситуація в країні, збереження правопорядку, ступінь демократії, рівень корупції тощо);

4) правові (рівень управління інвестиційною діяльністю на рівні органів виконавчої влади, дієва законодавча база, наявність податкових пільг та інших переваг для іноземних інвесторів тощо);

5) інноваційні (впровадження новітніх інноваційних та інформаційних технологій, розвиток науки й техніки, дослідницький потенціал тощо);

б) демографічно-трудова (якість трудових ресурсів, рівень освіти, природний приріст населення, рівень смертності, розмір середньої номінальної заробітної плати);

7) природно-кліматичні (сприятливий клімат, залягання корисних копалин, запаси природних ресурсів, частка земель сільськогосподарського призначення, стан екології тощо);

8) міжнародні відносини (міжнародний рейтинг країни, співпраця з міжнародними організаціями, дотримання норм і правил конвенції та договорів);

9) інституціональні фактори (діяльність міжнародних організацій, наявність механізмів державного контролю, ефективність управління тощо).

За даними Європейської Бізнес Асоціації індекс інвестиційної привабливості в другій половині 2022 року склав 2,48 бала із 5 можливих. Таке значення можна порівняти з аналітикою 2020 року, коли пандемія коронавірусу була в найбільш активній фазі. Згідно з результатами дослідження, половина топменеджерів визначають інвестиційний клімат несприятливим і лише 5 % вважають навпаки [3].

Попри війну 91 % компаній Асоціації планують продовжувати працювати на ринку України, а 55 % збираються інвестувати в Україну навіть у воєнний час. Зокрема, CEO розповідають про плани інвестицій в аграрну сферу, енергетику, ІТ, будівництво, фармацевтику, FMCG, нерухомість та інше [3-4].

Можна відзначити, що попри повномасштабну війну, український бізнес має хороший запас міцності.

Порівнюючи ситуацію і фактори впливу на бізнес в першій половині 2022 року з тим, що ми маємо зараз, можна зробити кілька висновків. Військові дії досі залишаються основним чинником, який має найбільший негативний ефект на інвестиційний клімат. Другою негативною умовою тепер стали атаки на енергетичну інфраструктуру, а корупція зараз на третьому місці. Головні позитивні фактори інвестиційного клімату залишилися незмінними з першого півріччя 2022 року.

Серед неочевидних на сьогодні, однак ефективних, експертами запропоновано і обґрунтовано декілька напрямів інвестування в економіку України під час війни. До таких напрямів віднесено альтернативну енергетику, логістику, нерухомість, онлайн освіта, фінтех. Зацікавленість до цих напрямів може бути обумовлена тим, що під час воєнних дій вони набули ще більшої актуальності.

Так, руйнування критичної інфраструктури зумовлює необхідність пошуку альтернативних технологій в енергетиці та відновлення логістичної системи. Досвід запровадження онлайн навчання під час пандемії коронавірусу Covid-19 показав важливість даного питання, що ще більше загострилось під час війни і залишиться актуальним у час повоєнної відбудови.

Складні умови, в яких опинилася Україна, можуть стати рушієм важливих змін у розвитку національної економіки, її модернізації. Для досягнення результативності цих змін необхідним є розробка дієвої стратегії, забезпечення прозорості та взаємодії на всіх рівнях, що буде передумовою підвищення рівня інвестиційної привабливості країни.

Інформаційні джерела:

1. Панухник О.В. Війна та український бізнес. Формування механізму зміцнення конкурентних позицій національних економічних систем у глобальному, регіональному та локальному вимірах. 2022. С. 32-34.
2. Небрат В.В., Корніяка О.В. Особливості механізмів капіталоутворення та інвестування в Україні як чинник фінансових ризиків в умовах війни та післявоєнного періоду. Грааль науки. 2022. № 16. С. 31-34.
3. Сайт Міністерства Юстиції, 2023. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_11352 (дата звернення: 10.04.2023).
4. Звіт про фінансову стабільність, червень 2022 року. Офіційний сайт НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/finansova-sistema-uspishno-protistoyit-viklikam-viyni-zvit-pro-finansovu-stabilnist>. (дата звернення: 10.04.2023).

ПРОЯВ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У ТУРИЗМІ

Шмигайло Г.П., здоб. ОС «магістр»

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **М.М. Кривоберець**
Міжрегіональна академія управління персоналом

Сьогодні міжнародна торгівля послугами набуває все більшого значення і стає предметом уваги з боку провідних спеціалістів світу [2]. Зазвичай, міжнародну торгівлю послугами розглядають невідривно від міжнародної торгівлі товарами, а під міжнародною торгівлею розуміють торгівлю як товарами, так і послугами [6]. Проте поняття послуги є більш багатограним, ніж поняття товару. Головними характеристиками послуг є те, що їх не можна, на відміну від товарів, побачити і відчутити на дотик; вони не піддаються збереженню; торгівля послугами пов'язана з їх виробництвом; експорт послуг означає надання послуги іноземцю, тобто не резиденту, навіть якщо він знаходиться на митній території країни.

До основних особливостей світового ринку послуг слід віднести такі:

- системність розвитку, яка означає, що ринок послуг розглядається як цілісна система з багатьма складовими, пов'язаними між собою;
- чутливість до ринкових змін, причиною якої є постійні коливання в попиті та пропозиції послуг на ринку;
- висока швидкість обороту капіталу, пов'язана з коротшим виробничим циклом в сфері послуг;
- постійне зростання асортименту послуг.

Таким чином, розвиток світового ринку послуг відбувається значними темпами. Ринок послуг динамічніший за ринок товарів. Він розглядається як цілісна система з багатьма складовими, пов'язаними між собою. Швидко зростає асортимент послуг.

Міжнародна торгівля послугами набуває все більшого значення і стає предметом уваги з боку провідних спеціалістів світу. Всесвітня торгова організація поділяє міжнародну торгівлю послугами на дванадцять секторів: